

Na osnovu čl. 8. stav 1. i 112. stav 4. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/06, 72/07 i 32/08), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 109. sjednici, održanoj 16. jula 2009. godine, donosi

U R E D B U

O PROSTORNIM STANDARDIMA, URBANISTIČKO -TEHNIČKIM UVJETIMA I NORMATIVIMA ZA SPRJEČAVANJE STVARANJA ARHITEKTONSKO-URBANISTIČKIH PREPREKA ZA OSOBE SA UMANJENIM TJELESNIM MOGUĆNOSTIMA

I OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovom Uredbom utvrđuju se prostorni standardi, urbanističko-tehnički uvjeti i normativi za sprječavanje stvaranja arhitektonsko-urbanističkih prepreka koje mogu ometati ili sprječavati kretanje, boravak i rad (u daljnjem tekstu: pristupačnost) osoba umanjenih tjelesnih mogućnosti pri zadovoljavanju njihovih osnovnih životnih, radnih i drugih potreba.

Odredbe ove Uredbe ne mogu predstavljati ograničenje za primjenu uvjeta većeg stepena pristupačnosti kod planiranja i projektovanja građevina javne, poslovne, stambene i stambeno-poslovne namjene, svih drugih javnih površina kao i svih građevinsko-zanatskih i instalaterskih radova, te uvjeta i načina jednostavnog prilagođavanja pristupačnosti građevina stambene i stambeno-poslovne namjene.

Član 2.

Pristupačnost, unapređivanje pristupačnosti i jednostavno prilagođavanje pristupačnosti građevina iz člana 1. ove Uredbe osigurava se obaveznim projektovanjem i izvođenjem tih građevina na način da sadrže obavezne uvjete pristupačnosti i/ili da zadovoljavaju uvjetima upotrebe pomagala različitih kategorija osoba umanjenih tjelesnih mogućnosti na način i u slučajevima propisanim ovom Uredbom.

Kada su uvjeti pristupačnosti ujedno i dio puta za izlaženje u slučaju opasnosti, tada moraju ispuniti i zahtjeve po posebnom propisu.

Vlasnik građevine dužan je održavati uvjete pristupačnosti i ne smije smanjivati uvjete upotrebe pomagala različitih kategorija osoba umanjenih tjelesnih mogućnosti.

Član 3.

Prikaz oznaka pristupačnosti, uvjeta upotrebe pomagala i obaveznih uvjeta pristupačnosti, dat je u prilogu i sastavni je dio ove Uredbe.

Oznake pristupačnosti moraju biti propisane veličine i postavljene na lako uočljivom mjestu.

Član 4.

Značenje pojmova upotrebljenih u ovoj Uredbi su:

1. Osobe umanjениh tjelesnih mogućnosti fesu sve one osobe čije fizičke ili mentalne tjelesne mogućnosti su iz bilo kojeg razloga umanjene. U njih spadaju: osobe sa bilo kojom vrstom stalnog ili privremenog tjelesnog oštećenja, slabovidne i slijepе osobe, gluhi i nagluhi, tjelesno iznemogli, osobe iznad 65 godina starosti, trudnice, majke sa malom djecom, mala djeca, osobe sa mentalnom retardacijom, rekonvalescenti u postoperativnom periodu itd. Referentne grupe osoba umanjениh tjelesnih mogućnosti na osnovu kojih se definiraju arhitektonske prepreke su:

- 1) osobe umanjene pokretljivosti: korisnici invalidskih kolica, štaka i štapa,
- 2) slijepi i
- 3) gluhi;

2. Osoba umanjene pokretljivosti jest osoba koja ima privremene ili trajne smetnje pri kretanju usljed tjelesnog oštećenja, iznemoglosti, starosti, trudnoće ili bilo kojeg drugog razloga;

3. Pomagala osoba umanjениh tjelesnih mogućnosti su pomagala za pokretljivost i pomagala za orijentaciju;

4. Pomagala za pokretljivost su invalidska kolica, štake, štap i hodalice;

5. Pomagala za orijentaciju su bijeli štap i pas vodič;

6. Arhitektonska prepreka jeste komunikacijska i/ili orijentacijska smetnja koja osobu umanjениh tjelesnih mogućnosti može ometati i/ili sprječavati u kretanju, pristupu, orijentiranju ili radu;

7. Pristupačnost jest rezultat primjene tehničkih rješenja u projektovanju i građenju građevina, kojima se osobama umanjениh tjelesnih mogućnosti osigurava nesmetano kretanje, pristup, boravak i rad u tim građevinama na jednakom nivou kao i ostalim osobama;

8. Pristupačna građevina, njezin dio ili oprema (rampa, stepenište, lift, vertikalno podizna platforma, koso podizna sklopiva platforma, ulazni prostor, komunikacije, WC, kupaonica, kuhinja, soba, učionica, radni prostor, stan/apartman, kafana, restoran, kabina za presvlačenje, tuš kabina, ulaz u vodu na plaži i na bazenu, mjesto u gledalištu, telefon, tekstofon, faks, bankomat, elektro instalacije, kvake na vratima i prozorima, pult, oglasni pano, orijentacijski plan za kretanje u građevini, stajalište i peron, parkirališno mjesto, javna pješačka površina, semafor, pješački prijelaz, pješački otok i raskrsnice) jest ona građevina, dio građevine ili oprema koja osigurava ispunjavanje obaveznih uvjeta pristupačnosti propisanih ovom Uredbom;

9. Obavezni elementi pristupačnosti su elementi projektovanja i građenja kojima se

određuju veličina, svojstva, instalacije, uređaji i druga oprema građevine radi osiguranja pristupa, kretanja, boravka i rada osoba s umanjenim tjelesnim mogućnostima na jednakom nivou kao i za ostale osobe;

10. Oznake pristupačnosti su oznake kojima se označavaju primijenjeni obavezni elementi pristupačnosti;
11. Inkluzija jeste uključivanje osoba umanjenih tjelesnih mogućnosti u sve društvene tokove.
12. Inkluzivni dizajn jeste dizajn prilagođen osobama umanjenih tjelesnih mogućnosti.
13. Jednostavno prilagodljiv stan jest stan koji se po potrebi može prilagoditi u pristupačni, bez uticaja na bitne zahtjeve za upotrebu građevine;
14. Vizuelno-svjetlosna najava jest upozorenje i obavijest gluhoj i nagluhoj osobi putem svjetlosnih signala;
15. Zvučna najava jest upozorenje i obavijest slijepoj i slabovidnoj osobi putem zvuka;
16. Zvučna signalizacija jest signalizacija koja pomaže slijepim i slabovidnim osobama pri snalaženju u prostoru;
17. Induktivna petlja ili transmisijski obroč jest instalacija koja se ugrađuje u građevinu radi otklanjanja šumova iz okoline i poboljšanja kvalitete zvuka;
18. Taktilna obrada jest završna reljefna obrada hodne površine;
19. Taktilna crta vođenja jest taktilna obrada hodne površine po pravcu hodne linije, namijenjena vođenju slijepih i slabovidnih osoba. Kraj puta vođenja i mjesta promjene smjera vođenja označavaju se promjenom u strukturi reljefne obrade;
20. Taktilna crta upozorenja jest promjena u strukturi obrade hodne površine, koja se postavlja sa svrhom upozorenja slijepim i slabovidnim osobama na opasnost od saobraćaja;
21. Taktilno polje upozorenja jest promjena u strukturi obrade hodne površine, koja služi za upozorenje i obavješćavanje slijepim i slabovidnim osobama o promjeni nivoa kretanja;
22. Taktilni plan prijelaza jest reljefna oznaka koja slijepim i slabovidnim osobama pruža informacije o duljini i vrsti pješačkog prijelaza preko saobraćajnice;
23. Tekstofon jest prilagođeni telefon za gluhe i osobe oštećenog sluha, pri čemu oba sugovornika pisano komuniciraju;
24. Javna pješačka površina jest: pločnik, pješačka staza, pješački trg, pješački nathodnik i pothodnik, pješački most i sl.;
25. Tipski element jest predmet kojemu je namjena razgraničavanje javne pješačke površine od ceste, biciklističke staze i/ili parkirališta, a može biti različitog oblika i druge primarne namjene (n.pr.: žardinjera za cvijeće, zid, klupa i sl.).

Član 5.

Obaveze iz ove Uredbe odnose se na građevine javne i poslovne namjene, te na građevine stambene i stambeno-poslovne namjene.

Građevine javne i poslovne namjene su:

- 1) građevine trgovačke, ugostiteljske i/ili turističke namjene su: robna kuća;

trgovački i uslužni centar; samoposluživanje uslužne površine od 400 m² i više; tržnica; caffè bar, kafana i restoran s 80 i više sjedećih mjesta; disko klub i noćni klub, površine od 400 m² i više; turistički informativni centar; ured turističke zajednice površine od 200 m² i više; putnička agencija površine od 200 m² i više; zasebno stojeća recepcija; građevina nautičkog turizma; hotel (soba/TWC) s 50 i više soba; hostel s 50 i više soba sa zajedničkim sanitarnim jedinicama; turističko naselje s 50 i više apartmana; kamp za 500 i više gostiju; restoran uz javnu cestu; hotel s posebnom oznakom - motel uz javnu cestu; trgovačko-ugostiteljski sadržaj uz benzinske pumpe i sl.;

2) građevine poštanske i/ili telekomunikacijske namjene su: poštanska dvorana za rad sa strankama s manje od tri šaltera ili pulta istog tipa poslovanja; poštanska dvorana za rad sa strankama s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja; telekomunikacijski centar za pružanje usluga korisnicima s manje od tri šaltera ili pulta istog tipa poslovanja; telekomunikacijski centar za pružanje usluga korisnicima s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja; građevina u kojoj se nude telekomunikacijske usluge telefoniranja, faksiranja i sl. s tri ili više uređaja i sl.;

3) građevine za pružanje usluga prometa novcem i druge financijske usluge su: poslovnica banke s manje od tri šaltera ili pulta istog tipa poslovanja; poslovnica banke s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja; poslovnica financijske agencije s manje od tri šaltera ili pulta istog tipa poslovanja; poslovnica financijske agencije s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja i sl.;

4) građevine upravne i slične namjene su: građevina u kojoj djeluju tijela federalne, kantonalne uprave i lokalne samouprave; sudska vlast; pravne osobe s javnim ovlaštenjima i druge pravne osobe i sl.;

5) građevine zdravstveno-socijalne i rehabilitacijske namjene su: ured/služba socijalno-zdravstvene zaštite; apoteka i prodavaonica ortopedskih pomagala; apoteka i prodavaonica ortopedskih pomagala s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja; ambulanta; dom zdravlja; bolnica; banja; zatvoreni bazen u banji; otvoreni bazen u banji; banjska plaža; zatvoreno banjsko kupalište/toplice; javno kupalište; dom za starije i nemoćne osobe s 20 i više soba sa zajedničkim sanitarnim jedinicama; dom za starije i nemoćne osobe hotelskog tipa (soba/TWC) s 20 i više soba; dom za starije osobe apartmanskog tipa s 20 i više apartmana; narodna kuhinja i sl.;

6) građevine u kojoj učestalo borave osobe s invaliditetom su: građevina u kojoj se nalaze poslovne prostorije saveza, društva i/ili udruženja osoba s invaliditetom; ustanova za odgoj i obrazovanje osoba s invaliditetom; ustanova za rehabilitaciju; ustanova za smještaj osoba s invaliditetom i sl.;

7) građevine odgojne i obrazovne namjene su: dječiji vrtić; škola, ustanova za obrazovanje odraslih osoba, univerziteti; učenički i studentski dom s 50 i više soba sa zajedničkim sanitarnim jedinicama; učenički i studentski dom hotelskog tipa (soba/TWC) s 50 i više soba; studentska apartmanska naselja s 50 i više apartmana i sl.;

8) građevine kulturne namjene su: univerzitetska biblioteka; kulturni centar; kongresni centar; muzej, galerija, izložbeni prostor površine 300 m² i više; kino.

pozorište i koncertna dvorana sa 100 i više mjesta u gledalištu i sl.;

9) građevine prometne namjene su: zračna luka; autobusna i željeznička stanica; autobusno, trolejbusko i tramvajsko stajalište, željeznički peron, odmorište uz javne ceste; javno parkiralište; javna garaža; benzinska pumpa i sl.;

10) građevine sportske i rekreacijske namjene su: sportski teren; sportske dvorana sa 100 i više mjesta u gledalištu i sl.;

11) građevine zabavne namjene su: zabavni park; zoološki i botanički vrt i sl.;

12) građevine vjerske i sakralne namjene su: obredna dvorana; vjerski i karitativni centar;

13) građevine za izvršavanje kazne zatvorom su: zatvor; odgojni zavod i sl.;

14) prostori i površine javne namjene su: pješački trg, ulica, staza u parku, dječijem igralištu i na šetalištu; pothodnik, nathodnik i pješački most; ulični prijelaz i sl.

15) građevine ostale namjene su: sajamski i izložbeni centar; tehnologijski park; javni WC; građevina u kojoj je obvezno izvođenje 4 ili više WC jedinica za javnu upotrebu; mrtvačnica i krematorij; javno sklonište i sl.

Građevine stambene i stambeno-poslovne namjene su:

1) stambena građevina s deset i više stanova, isključivo stambene namjene;

2) stambeno-poslovna građevina mješovite - stambene i druge namjene, koja ima deset i više stanova.

Kada u građevini stambene namjene postoji prostor javne ili poslovne namjene tada se na tu građevinu, ovisno o vrsti djelatnosti koja se u tom prostoru obavlja, primjenjuju odredbe ove Uredbe kojima se propisuju uvjeti za odgovarajuću građevinu iz stava 2. ovoga člana.

Obaveze ispunjavanja uvjeta iz ove Uredbe, osim građevina iz st. 2. i 3. ovoga člana moraju ispunjavati i druge građevine određene ovom Uredbom.

Član 6.

Pod uvjetima upotrebe pomagala osoba s umanjenim tjelesnim mogućnostima (u daljnjem tekstu: uvjeti upotrebe pomagala) podrazumijeva se:

1) prostor potreban za kretanje osobe u invalidskim kolicima prikazan primjerom na slici 2. Priloga ove Uredbe,

2) prostor potreban za upotrebu štapa, štaka, hodalica prikazan primjerom na slici 3. Priloga ove Uredbe, i

3) prostor potreban za upotrebu bijeloga štapa i psa vodiča prikazan primjerom na slici 4. Priloga ove Uredbe.

Ako ovom Uredbom za određenu građevinu nije određen obavezni uvjet pristupačnosti, tehničko rješenje građevine mora udovoljavati uvjetima upotrebe pomagala.

11 OBAVEZNI UVJETI PRISTUPAČNOSTI

Član 7.

Obavezni uvjeti pristupačnosti su:

- A. uvjeti pristupačnosti za savladavanje visinskih razlika,
- B. uvjeti pristupačnosti za samostalan život i
- C. uvjeti pristupačnosti javnog prometa.

Obavezni uvjeti pristupačnosti primjenjuju se odabirom najpovoljnijeg rješenja u odnosu na namjenu i drugi značaj građevine.

Član 8.

Taktilna površina

Pristupačna taktilna površina izvodi se reljefnom obradom visine do 5 mm na način da ne otežava kretanje invalidskih kolica, da je prepoznatljiva na dodir stopala ili bijelog štapa, da ne zadržava vodu, snijeg i prljavštinu, te da se lako održava. Primjer pristupačne taktilne površine prikazan je na slici 5. Priloga ove Uredbe. Najmanje dimenzije taktilne površine i mjesta na kojima je obavezna njena primjena određena su ovisno o svakom pojedinom uvjetu pristupačnosti propisane ovom Uredbom.

Taktilna crta vođenja, taktilna crta upozorenja i/ili taktilno polje upozorenja, obavezno moraju imati karakteristike propisane za taktilnu površinu.

A. UVJETI PRISTUPAČNOSTI ZA SAVLADAVANJE VISINSKIH RAZLIKA

Član 9.

Za potrebe savladavanja visinskih razlika prostora kojim se kreću osobe umanjениh tjelesnih mogućnosti mogu se koristiti sljedeći uvjeti pristupačnosti: rampa (u daljnjem tekstu: kosina), stepenice, lift, vertikalno podizna platforma i koso podizna sklopiva platforma.

Član 10.

Kosina

Kosina se koristi kao uvjet pristupačnosti za potrebe savladavanja visinske razlike u unutarnjem ili vanjskom prostoru.

Kosina mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) dopušteni nagib do max. 6%,
- 2) svjetlu širinu od tačno 90 cm,
- 3) odmorišni podest najmanje dužine od 150 cm na maksimalno svakih 6 m dužine

kosine,

4) ukoliko se mijenja pravac kosine, odmorišni podest čije dimenzije su jednake dimenzijama prostora potrebnog za izvođenje odgovarajućeg okreta invalidskim kolicima (za 900, 1800),

5) čvrstu, protuklizno obrađenu površinu, podesnu za održavanje,

6) u poprečnom presjeku rubnike visine 10 cm,

7) ogradu s rukohvatima izvedenu na svim dijelovima,

8) rukohvate koji su promjera 4 cm, oblikovani na način da se mogu obuhvatiti dlanom, postavljeni na dvije visine od 60 i od 90 cm, produženi u odnosu na nastupnu plohu kosine za 30 cm, sa zaobljenim završetkom., prema primjeru na slici 7. Priloga ove Uredbe,

9) na ogradi kosine koja se nalazi u vanjskom prostoru rukohvate izvedene od materijala koji nije osjetljiv na termičke promjene,

10) oznake pristupačnosti prema slici 1. i to: 1.5., 1.7. i 1.8; Priloga ove Uredbe.

Član 11.

Stepenište

Stepenište mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imali:

1) visinu stepenice od najviše 15 cm,

2). širinu nastupne plohe stepenice od najmanje 33 cm,

3) svijetlu širinu stepenišnog kraka u unutarnjem prostoru najmanje 110 cm,

4) svijetlu širinu stepenišnog kraka u vanjskom prostoru najmanje 120 cm,

5) rub nagazne plohe stepenice protuklizno i vizuelno kontrastno obrađen u širini od najmanje 2 cm,

6) obostrano postavljene rukohvate (na dvije zaštitne ograde ili zaštitnoj ogradi stepeništa i na zidu ili na dva zida), izvedene u kontinuitetu cijelom dužinom stepeništa, na početku i na kraju stepeništa produžene u odnosu na nagaznu plohu stepenice za 30 cm, sa zaobljenim završetkom, rukohvate stepeništa izvedene na način da se mogu obuhvatiti dlanom,

7) rukohvate na ogradi stepeništa u vanjskom prostoru izvedene od materijala koji nije osjetljiv na termičke promjene,

8) rukohvate koji su promjera 4 cm, oblikovani na način da se mogu obuhvatiti dlanom, postavljeni na dvije visine od 60 i od 90 cm, produženi u odnosu na nastupnu plohu kosine za 30 cm, sa zaobljenim završetkom, prema primjeru na slici 7. Priloga ove Uredbe,

9) stubišni krak širine 250 cm i više, izveden sa središnjim rukohvatom prema primjeru na slici 9. Priloga ove Uredbe,

10) prostor ispod početnog stepenišnog kraka ograđen ogradom visine 70 cm do mjesta gdje je visina podgleda stepenišnog kraka 210 cm ili pod ispod stepenišnog kraka deniveliran podizanjem za najmanje 3 cm do mjesta gdje je visina podgleda stepenišnog kraka 210 cm, prema primjeru na slici 10. Priloga ove Uredbe,

11) pred prvom i iza posljednje stepenice izvedeno taktilno polje upozorenja, u punoj širini stepenišnog kraka, širine najmanje 40 cm s užljebljenjima okomito na

smjer kretanja u skladu s odredbama člana 8. ove Uredbe,
12) oznake pristupačnosti prema slici 1. i to: 1.2., 1.3., 1.5.,
1.6. i 1.9. Priloga ove Uredbe.

Primjer stepeništa i uvjeti iz stava 1. ovoga člana prikazani su na slici 8. Priloga ove Uredbe.

Član 12. Lift

Lift se koristi kao uvjet pristupačnosti za potrebe savladavanja visinske razlike. Obavezno se primjenjuje za svladavanje visinske razlike od minimalno jedne etaže u unutrašnjem prostoru.

Lift mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) put od pristupa građevini do vrata lifta pristupačno riješen u svim elementima,
- 2) zaustavne stanice koje ne smiju biti isprojektovane na međuspratnim podestima,
- 3) unutrašnje dimenzije lifta najmanje 110 x 140 cm,
- 4) vrata širine svijetlog otvora najmanje 90 cm,
- 5) vertikalnu preciznost zaustavljanja u odnosu na završnu površinu ploče etaže od max. $\pm 0,5$ cm,
- 6) horizontalnu preciznost zaustavljanja u odnosu na rub ploče etaže ka oknu lifta od max. 2 cm,
- 7) pozivnu i upravljačku ploču postavljenu u rasponu visine od 90 do 120 cm,
- 8) pozivnu i upravljačku ploču s kontrastno obojenim tipkama, opremljenim arapskim i Brailleovim pismom,
- 9) rukohvat u dizalu na visini od 90 cm,
- 10) preklopivo sjedalo na visini od 40 do 45 cm,
- 11) vizualno-svjetlosnu i zvučnu najavu spratova,
- 12) kada se nalazi u građevini javne i poslovne namjene iz člana 5. stava 2. tač. 5. i 6. ove Uredbe lift mora imati i govorno najavljivanje spratova.
- 13) od ulaznih vrata građevine do lifta postavljenu taktilnu crtu vođenja širine najmanje 40 cm, s užljebljenjima u smjeru vođenja,
- 14) oznake pristupačnosti prema slici 1. i to: 1.2., 1.3., 1.4. i 1.10. Priloga ove Uredbe.

Primjer lifta i uvjeti iz stava 2. ovog člana prikazani su na slici 11. Priloga ove Uredbe.

Kada se svladavanje visinske razlike rješava s više liftova, tada najmanje jedan lift mora biti riješen prema odredbama stava 2. ovoga člana.

Član 13. Vertikalno podizna platforma

Vertikalno podizna platforma se koristi kao uvjet pristupačnosti za potrebe savladavanja visinske razlike veće od 120 cm u unutrašnjem ili vanjskom prostoru, kada se isto ne rješava pristupačnim liftom ili drugim uvjetima pristupačnosti propisanim ovom Uredbom.

Vertikalno podizna platforma mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) nagaznu plohu platforme veličine najmanje 110 x 140 cm,
- 2) bočne stranice platforme zatvorene do visine od 120 cm,
- 3) ulazna vrata širine svjetlog otvora najmanje 90 cm koja se otvaraju prema vani,
- 4) pozivnu i upravljačku ploču postavljenu u rasponu visine od 90 do 120 cm,
- 5) oznaku pristupačnosti prema slici 1.11. Priloga ove Uredbe.

Primjer vertikalno podizne platforme i uvjeti iz stava 2. ovog člana prikazani su na slici 12. Priloga ove Uredbe.

Član 14.

Koso podizna sklopiva platforma

Koso podizna sklopiva platforma koristi se kao uvjet pristupačnosti za potrebe savladavanja visinske razlike veće od 120 cm u unutrašnjem ili vanjskom prostoru, kada se isto ne može riješiti liftom ili drugim uvjetom pristupačnosti propisanim ovom Uredbom.

Koso podizna sklopiva platforma postavlja se na središnje stepenišne zidove ili središnju stepenišnu ogradu (zidove ili ogradu ka oknu stepeništa), koja se vodi dužinom cijelog stepeništa, a mora imati:

- 1) nagaznu plohu platforme veličine najmanje 90 x 100 cm,
- 2) bočnu podnu preklopnu zaštitu visine 20 cm i preklopni zaštitni rukohvat,
- 3) pozivnu i upravljačku ploču postavljenu u rasponu visine od 90 do 120 cm,
- 4) oznaku pristupačnosti prema slici 1.12. Priloga ove Uredbe.

Primjer koso podizne sklopive platforme i uvjeti iz stava 2. ovog člana prikazani su na slici 13. Priloga ove Uredbe.

B. UVJETI PRISTUPAČNOSTI SAMOSTALNOG ŽIVOTA

Član 15.

Osobama umanjениh tjelesnih mogućnosti u svrhu omogućavanja samostalnog života obezbjeđuju se sljedećim uvjetima pristupačnosti: ulazni prostor; komunikacije, WC. kupatilo, kuhinja, soba, učionica, radni prostor, stan, kabina za presvlačenje, tuš kabina, ulaz u vodu na plaži i na bazenu, mjesto u gledalištu, telefon, tekstofon, faks, bankomat, elekto instalacije (portafon, prekidač za svjetlo i zvonice, utičnica u kuhinji, ostale utičnice, izvodna ploča za električnu instalaciju), kvake na vratima i prozorima, šalter, pult, induktivna petlja ili transmisijski obruč, oglasni pano, orijentacijski plan za kretanje u građevinama i sl.

Član 16. Ulazni prostor

Ulazni prostor u građevinu je ulaz do kojeg se dolazi izravno s javne pješačke površine ili uz pomoć uvjeta pristupačnosti za svladavanje visinskih razlika.

Ulazni prostor mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) jednokrilna vrata širine svijetlog otvora od najmanje 110/210 cm, ili dvokrilna vrata širine svijetlog otvora od najmanje 2 x 90/210 cm,
- 2) vrata koja se otvaraju prema vani,
- 3) pristupačnu kvaku prema odredbama člana 30. ove Uredbe,
- 4) prag vrata koji nije viši od 2 cm,
- 5) strugač i otirač izvedene od materijala koji nije ugibljiv, ugrađene u nivou poda,
- 6) u slučaju kada su glavna ulazna vrata kružna, uz njih obavezno standardna vrata širine svijetlog otvora najmanje 90 cm,
- 7) u slučaju kada su glavna ulazna vrata klizna svijetli otvor od najmanje 90/210 cm, a ispred vrata osiguran upotrební prostor veličine najmanje 150 x 150 cm,
- 8) oznaku smjera otvaranja vrata,
- 9) u slučaju kada su ulazna vrata i pregradne stijene ulaznog prostora izrađeni od staklenih ploha površine veće od 1,5 m² bez prečki, uočljivu oznaku u rasponu visine od 90 do 160 cm,
- 10) vjetrobran minimalne dužine od 240 cm,
- 11) kod usmjeravajućeg ulaza osiguran i prolaz sa zaokretnoin ogradom svijetle širine najmanje 90 cm,
- 12) osvjetljenje nivoa osvjetljenja od 200 luxa,
- 13) odgovarajuće električne instalacije u skladu sa odredbom člana 29. ove Uredbe,
- 14) oznake pristupačnosti prema slici 1. i to: 1.2., 1.3., 1.6. i 1.13. Priloga ove Uredbe.

Primjer ulaznog prostora i uvjeti iz stava 2. ovog člana prikazani su na slici 14.

Priloga ove Uredbe.

Član 17. Komunikacije

Komunikacije moraju omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) širinu hodnika najmanje 150 cm,
- 2) sve hodne površine, u pravilu, u istom nivou,
- 3) hodne površine koje nisu u istom nivou, međusobno povezane elementima pristupačnosti za 4) savladavanje visinskih razlika u skladu sa odredbama ove Uredbe,
- 4) vrata na komunikacijama izvedena bez praga, širine svijetlog otvora najmanje 90 cm,
- 5) vrata s pristupačnom kvakom prema odredbama člana 30. ove Uredbe,
- 6) ulazna vrata koja s komunikacija vode u druge prostore i prostorije, stanove i sl. izvedena s pragom koji nije viši od 2 cm,

- 7) u slučaju kada su vrata i pregradne stijene komunikacije izrađene od staklenih ploha površine veće od 1,5 m², bez prečki, uočljivu oznaku u rasponu visine od 90 do 160 cm,
  - 8) područje za kretanje osvijetljeno nivoom osvijetljenja od 100 luxa;
  - 9) na mjestima gdje se ogradama usmjerava kretanje, razmak između ograda od najmanje 90 cm, svu instalacijsku i drugu opremu širu od 10 cm ugrađenu i/ili postavljenu u niše u zidu (protupožarni aparati, vatrogasna crijeva i sl.),
  - 10) odgovarajuće električne instalacije u skladu sa odredbom člana 29. ove Uredbe,
  - 11) oznake pristupačnosti prema slici 1. i to: 1.1., 1.2., 1.3., 1.6. i 1.8. Priloga ove Uredbe,
  - 12) sve ostale oznake na komunikacijama postavljaju se u rasponu visine od 120 do 160 cm.
- Primjer komunikacije i uvjeti iz stava 1. ovog člana prikazani su na slici 15. Priloga ove Uredbe.

Član 18.

WC

WC mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) vrata širine svijetlog otvora najmanje 90 cm, koja se otvaraju prema vani,
- 2) pristupačnu kvaku na vratima prema odredbi člana 30. ove Uredbe, ugrađen mehanizam za otvaranje vrata izvana u slučaju poziva u pomoć, odgovarajuće električne instalacije u skladu sa odredbom člana 29. ove Uredbe,
- 5) konzolnu WC školjku, zajedno s daskom za sjedenje visoku od 45 do 50 cm,
- 6) uz WC školjku dva sklopiva držača za ruke duljine 90 cm, postavljena na zid u rasponu visine od 80 do 90 cm iznad površine poda,
- 7) najmanje jedan držač za ruke koji mora biti preklopni i to obavezno onaj s pristupne strane WC školjke, a drugi može biti fiksno pričvršćen na zid,
- 8) pokretač uređaja za ispuštanje vode u WC školjku postavljen na visini od 70 cm iznad površine poda ili izvedeno senzorsko ispuštanje vode u WC školjku,
- 9) inkluzivno oblikovan konzolni umivaonik najmanje širine 60 cm na visini od 80 cm, sa sifonom smještenim u ili uz zid,
- 10) slavinu - jednoručnu miješalicu ili ugrađeno senzorsko otvaranje i zatvaranje vode,
- 11) širinu upotrebnog prostora ispred WC školjke najmanje 90 cm,
- 12) širinu upotrebnog prostora ispred umivaonika najmanje 90 cm,
- 13) slobodni prostor za okretanje invalidskih kolica najmanje površine kruga promjera od 150 cm,
- 14) nagibno zaokretno ogledalo, donjim rubom postavljeno na visinu od 100 cm,
- 15) vješalicu za odjeću na visini od 120 cm,
- 16) alarmni uređaj s prekidačem na pritisak ili vrpcom za povlačenje, na visini od 60 cm,
- 17) svu drugu opremu dostupnu iz invalidskih kolica koja ne smeta kretanju, učvršćenu na zid,
- 18) obojenu kontrastno u odnosu na pod i zidove,

19) u slučaju da je WC u javnoj upotrebi, obavezno zaseban ulaz, izdvojen od muških i ženskih sanitarnih grupa,
20) ukoliko zbog skučenosti prostora pristupačnu WC-kabinu nije moguće zasebno izdvojiti, 20) dozvoljeno ju je priključiti ženskoj sanitarnoj grupi,
21) od ulaznih vrata građevine do vrata javnog WC-a postavljenu taktilnu crtu vođenja u širini od najmanje 40 cm, s užljebljenjima u smjeru vođenja,
22) oznaku pristupačnosti prema slici 1.14. Priloga ove Uredbe.
Primjeri WC-a i uvjeti iz stava 1. ovog člana prikazani su na slici 16. Priloga ove Uredbe.

WC u sklopu pristupačnog stana i u okviru soba i/ili apartmana u građevinama kao na primjer: hotel, đučki i studentski dom, dom za starije i nemoćne osobe i sl., mora ispunjavati uvjete iz stava 1. ovoga člana, osim uvjeta propisanih al. 1., 3., 19., 20. i 21. Ulazna vrata takvog WC-a mogu imati širinu svijetlog otvora od najmanje 80 cm.

Član 19. **Kupatilo**

Kupatilo mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) standardnu kadu visine gornjeg ruba najviše 50 cm i/ili inkluzivno dizajniranu kadu sa vratima na prednjoj ili bočnoj strani i/ili prostor za tuširanje izveden bez tuš-kabine, veličine najmanje 90 x 90 cm,
- 2) dizalo za kadu, osim u slučaju kada je riječ o inkluzivno dizajniranoj kadi ili se uz kadu postavlja i prostor za tuširanje,
- 3) držač za ruke uz kadu postavljen u rasponu visine od 80 do 90 cm od površine poda, odnosno držač uz prostor za tuširanje postavljen na visinu od 75 cm,
- 4) u prostoru za tuširanje vodootporno preklopno sjedalo postavljeno u rasponu visine od 45 do 50 cm,
- 5) svu opremu dostupnu iz invalidskih kolica koja ne smeta kretanju, učvršćenu na zid, obojenu kontrastno u odnosu na pod i zidove,
- 6) opremu propisanu za pristupačni WC u skladu sa odredbom člana 18. ove Uredbe i to: umivaonik, ogledalo, slavinu, vješalicu, alarmni uređaj, WC školjku i uređaj za ispuštanje vode u WC školjku, ako je kupatilo predviđeno s WC-om u istom prostoru,
- 7) širinu vrata svijetlog otvora od najmanje 80 cm,
- 8) širinu vrata svijetlog otvora od najmanje 90 cm, ako se u kupatilu ulazi s javne komunikacije (npr. u bolnicama, lječilištima i sl.),
- 9) vrata i prozore s pristupačnim kvakama u skladu sa odredbom člana 30. ove Uredbe,
- 10) odgovarajuće električne instalacije i izvodi vode (slavine u laboratorijima, npr.) u skladu sa odredbom člana 29. ove Uredbe,
- 11) oznaku pristupačnosti prema slici 1. Priloga ove Uredbe i to: 1.14 i 1.15.
Primjeri kupatila i uvjeti iz stava 1. ovog člana prikazani su na slici 17. Priloga ove Uredbe.

U građevinama zdravstveno-socijalne i rehabilitacijske namjene, te onima koje učestalo koriste osobe s invaliditetom, kada, treba biti dostupna s tri strane.

Član 20. **Kuhinja**

Kuhinja mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) slobodnu radnu plohu dužine najmanje 90 cm,
- 2) radnu, grijaću plohu i sudoper konzolno izvedene, s dubinom pristupa od najmanje 50 cm, gornjom plohom na visini od najviše 85 cm, a podgled na visini od najmanje 70 cm,
- 3) viseće elemente postavljene donjim rubom na visinu od 120 cm od površine poda,
- 4) donje elemente na izvlačenje,
- 5) slobodni upotrební prostor za korištenje kuhinjskih elemenata i okretanje invalidskih kolica najmanje površine kruga promjera od 150 cm;
- 6) prostor za kretanje oko namještaja širine najmanje 120 cm,
- 7) ulazna vrata širine svijetlog otvora najmanje 80 cm,
- 8) vrata i prozore s pristupačnim kvakama u skladu sa odredbom člana 30. ove Uredbe,
- 9) odgovarajuće električne instalacije i izvodi vode (slavine u laboratorijima, npr.) u skladu sa odredbom člana 29. ove Uredbe,
- 10) oznaku pristupačnosti prema slici 1.1. priloga ove Uredbe, u slučaju kada se pristupačna kuhinja nalazi izvan slana/apartmana, primjerice u kampu i sl. Primjeri kuhinje i uvjeti iz stava 1. ovog člana prikazani su na slici 18. Priloga ove Uredbe.

Član 21. **Soba, učionica, radni prostor**

Soba, učionica, radni prostor moraju omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) slobodni prostor za okretanje invalidskih kolica u prostoriji, najmanje površine kruga promjera od 150 cm,
- 2) prostor za kretanje oko namještaja širine najmanje 120 cm,
- 3) radni stol konzolno izveden tako da je gornja ploha na visini od najviše 85 cm, a podgled na visini od najmanje 70 cm s dubinom pristupa od najmanje 50 cm,
- 4) ulazna vrata učionice i radnog prostora širine svijetlog otvora najmanje 90 cm, a sobe najmanje 80 cm,
- 5) vrata i prozore s pristupačnim kvakama u skladu sa odredbom člana 30. ove Uredbe,
- 6) odgovarajuće električne instalacije i izvodi vode (slavine u laboratorijima, npr.) u skladu sa odredbom člana 29. ove Uredbe,
- 7) oznaku pristupačnosti prema slici 1.1. Priloga ove Uredbe, osim sobe u sklopu stana/apartmana. Primjeri sobe, učionice, radnog prostora i uvjeti iz stava 1. ovog člana prikazani su na slici 19., 20. i 21. Priloga ove Uredbe.

Član 22.

Stan

Stan mora sadržavati uvjete samostalnog života namijenjene stanovanju iz čl. 18., 19., 20., 21., 29. i 30. ove Uredbe, te do njega mora biti osiguran pristup s javne pješačke površine, u pravilu, kroz glavni ulaz u građevinu primjenom najprikladnijih rješenja pristupačnosti za svladavanje visinskih razlika u skladu sa čl. 10., 11., 12., 13. i 14. ove Uredbe.

Kad se u građevini u kojoj se nalazi stan planira garažni prostor, od garažnog prostora do tog stana moraju se osigurati komunikacije u skladu sa članom 17. ove Uredbe.

Jednostavno prilagodljiv stan se u pravilu gradi u prizemlju građevine, odnosno na etaži s koje je najlakše osigurati izlaz u siguran prostor u slučaju opasnosti.

Osim uvjeta iz stava 1. ovoga člana, stan mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) ulazna vrata širine svijetlog otvora najmanje 110 cm,
- 2) preostala vrata širine svijetlog otvora najmanje 80 cm,
- 3) vrata i prozore s pristupačnim kvakama u skladu sa odredbom člana 30. ove Uredbe,
- 4) pragove zaobljene i ne više od 2 cm,
- 5) hodnike širine najmanje 150 cm,
- 6) odgovarajuće električne instalacije i izvodi vode (slavine u laboratorijima, npr.) u skladu sa odredbom člana 29. ove Uredbe,
- 7) oznaku pristupačnosti prema slici I.1. Priloga ove Uredbe.

Primjeri stana, odnosno apartmana i uvjeti iz st. 1. i 4. ovoga člana prikazani su na slikama 22. i 23. Priloga ove Uredbe.

Pri projektiranju i građenju građevina iz člana 5. stava 3. obavezno se osigurava 10 % + 1 jednostavno prilagodljiv stan.

Jednostavno prilagodljivim stanom smatra se stan kod kojeg je moguće postići uvjete iz st. 1., 2., 3. i 4. ovoga člana, preinakama koje ne utiču na način ispunjavanja urbanističko tehničkih uvjeta u skladu s kojima je građevina izgrađena i/ili bitnih zahtjeva za građevinu. Tehničko rješenje jednostavnog prilagođavanja mora biti prikazano u glavnom i izvedbenom projektu građevine.

Pri projektiranju i građenju turističkih i studentskih apartmanskih naselja obavezno se osigurava 2 % + 1 prilagođeni apartman. Pri projektiranju domova za starije osobe apartmanskog tipa obavezno se osigurava 5 % + 1 prilagođeni apartman.

Obavezni elementi pristupačnosti propisani za stanove primjenjuju se i na apartmane.

Član 23.

Kafane i restoran

Katane i restoran moraju obavezno sadržavati uvjete pristupačnosti iz člana 16. za ulazni prostor, člana 17. za komunikacije i člana 18. za WC ove Uredbe.

Osim uvjeta iz stava 1. ovoga člana kafana i restoran moraju omogućavati

ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) osiguran prolaz između stolova, stolica i drugih vertikalnih prepreka širine najmanje 100 cm za najmanje 20% upotrebne površine kafane ili restorana namijenjene korisnicima usluga,
- 2) šank i stolovi konzolno izvedeni tako daje gornja ploha na visini od najviše 85 cm, a podgled na visini od najmanje 70 cm s dubinom pristupa od najmanje 50 cm, za najmanje 20% tog inventara,
- 3) završnu obradu zidova, podova i vrata izvedenu kontrastno,
- 4) podnu oblogu od čvrstog materijala koja ne otežava kretanje invalidskih kolica,
- 5) u slučaju kada su vrata i pregradne stijene kafane i/ili restorana izrađeni od staklenih ploha površina većih od 1,5 m² bez prečki, uočljivu oznaku na visini od 90 do 160 cm,
- 6) vrata s pristupačnom kvakom u skladu sa odredbom člana 30. ove Uredbe koja je bojom u kontrastu s podlogom vrata,
- 7) oznaku pristupačnosti prema slici 1. i to 1.13. i 1.16.

Priloga ove Uredbe.

Primjer kafane i restorana i uvjeti iz st. 1. i 2. ovoga člana prikazani su na slici 24. Priloga ove Uredbe.

Član 24.

Kabina za presvlačenje

Kabina za presvlačenje mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) tlocrtnu dimenziju najmanje 160 x 210 cm,
- 2) vrata, s pristupačnom kvakom u skladu sa odredbom člana 30. ove Uredbe, širine svijetlog otvora najmanje 90 cm, koja se otvaraju prema van,
- 3) vješalicu za odjeću na visini od 120 cm,
- 4) klupu na preklapanje postavljenu u rasponu visine od 45 do 50 cm,
- 5) oznaku pristupačnosti prema slici 1.1. Priloga ove Uredbe.

Primjer kabine i uvjeti iz stava 1. ovoga člana prikazani su na slici 25. Priloga ove Uredbe,

U građevini koja prema članu 44. ove Uredbe mora sadržavati kabinu za presvlačenje, obavezno je izvesti 10 % + 1 pristupačnu kabinu.

Član 25.

Tuš kabina

Tuš kabina mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) tlocrtnu dimenziju najmanje 230 x 230 cm,
- 2) vrata, s pristupačnom kvakom u skladu sa odredbom člana 30. ove Uredbe, širine svijetlog otvora najmanje 90 cm, koja se otvaraju prema vani,
- 3) odgovarajuće električne instalacije i izvodi vode (slavine u laboratorijima, npr.) u skladu sa odredbom člana 29. ove Uredbe,
- 4) površinu prostora ispod tuša najmanje 90 x 90 cm, izvedenu bez pragova s

nagibom za odvod vode,

5) jednoručnu ili slavinu s ugrađenim senzorom, dostupnu iz pomagala,

6) alarmni uređaj s prekidačem na pritisak ili vrpcom za povlačenje na visini od 60 cm, od poda, dostupnu iz pomagala,

7) vješalicu za odjeću postavljenu na visini od 120 cm,

8) držač za sapun postavljen, na visinu od 90 cm,

9) oznaku pristupačnosti prema slici 1.15. Priloga ove Uredbe.

Primjer tuš kabine i uvjeti iz stava 1. ovoga člana prikazani su na slici 26. Priloga ove Uredbe.

U građevini koja prema članu 44. ove Uredbe mora sadržavati tuš kabinu, obavezno je izvesti najmanje 10 % + 1 pristupačnu kabinu.

Član 26.

Ulaz u vodu na plaži i na bazenu

Ulaz u vodu na plaži i na bazenu mora imati pristupačnu kosinu, koja doseže dno na dubini od 60 do najviše 80 cm u odnosu na srednji nivo površine vode (mora, rijeke, jezera, bazena).

Iznimno, na lječilišnim plažama i bazenima, kada nije moguće postići pristupačnost na način opisan u stavu 1. ovog člana, pristupačni ulaz se može osigurati pokretnom stolicom, sa mogućnošću podizanja u spuštanja u vodu naznačene dubine, liftom i/ili elementima pristupačnosti za svladavanje visinske razlike.

Pristupačni ulaz u vodu na plaži i bazenu označen je oznakom pristupačnosti prema slici 1.17. Priloga ove Uredbe.

Primjer ulaza u vodu na plaži i na bazenu i uvjeti iz čl. 1. i 3. prikazani su na slici 27. Priloga ove Uredbe.

Član 27.

Mjesto u gledalištu

Mjesto u gledalištu mora imati tlocrtne dimenzije od najmanje 90 x 140 cm i biti pristupačno označeno oznakom pristupačnosti prema slici 1.20. Priloga ove Uredbe.

Primjer mjesta u gledalištu i uvjeti iz stava 1. ovoga člana prikazani su na slici 28. Priloga ove Uredbe.

Obavezni broj pristupačnih mjesta u gledalištu mora iznositi 1 % + 1 u odnosu na njihov ukupan broj.

Član 28.

Telefon, tekslofon, faks, bankomat

Telefon, tekstofon, faks, bankomat moraju omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

1) telefon je s gornjim rubom broječanika postavljen na visini od 120 cm od površine poda, a slušalicom na visini dohvata ruke od 100 cm,

2) tekstofon, faks, bankomat postavljene donjim rubom na visinu od 70 cm od

površine poda,

3) uređaje postavljene na način da osiguravaju pristup svim funkcijama iz invalidskih kolica,

4) klupu-stolicu na preklapanje postavljenu u rasponu visine od 45 do 50 cm,

5) oznake pristupačnosti prema slici 1. Priloga ove Uredbe i to: 1.2., 1.3. i 1.4., za pristupačni telefon i prema slici 1.18., a za pristupačni tekstofon, faks i bankomat i prema slici 1.19.

Primjer telefona, tekstofona, faksa, bankomata i uvjeti iz stava 1. ovoga člana prikazani su na slici 29. Priloga ove Uredbe.

Iznimno od stava 1. ovoga člana, pristupačnim telefonom, tekstofonom, faksom i bankomatom za slijepce, slabovidne, gluhe i nagluhe osobe podrazumijevaju se ti uređaji postavljeni na uobičajenu visinu.

Kada se uređaji iz stava 1. ovoga člana nalaze unutar građevine, pristupačnima za slijepce i slabovidne osobe smatraju se ako je od ulaznih vrata građevine do uređaja postavljena taktilna crta vođenja širine najmanje 40 cm s užljebljenjima u smjeru vođenja.

Član 29.

Elektro instalacije

Elektro instalacije moraju omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

1) parlafon (interfon) postavljen na visinu od 120 cm, sa svjetlosnom oznakom,

2) prekidače za svjetlo i zvonce postavljene u rasponu visina od 90 do 120 cm,

3) utičnicu u pristupačnoj kuhinji neposredno iznad radne plohe,

4) ostale utičnice postavljene u rasponu visina od 90 do 120 cm,

5) razvodnu ploču za električnu instalaciju postavljenu gornjim rubom u rasponu visina od 90 do 120 cm,

6) svu opremu elektro instalacija izvedenu u kontrastnoj boji u odnosu na podlogu zida.

Član 30.

Kvake na vratima i prozorima

Kvake na vratima i prozorima moraju biti oblikovane po principima inkluzivnog dizajna, postavljene na visinu od 90 cm za vrata, a za prozor kvaka ili ručica mehanizama za otvaranje postavljene u rasponu visina od 90 do 120 cm.

Rukovanje kvakom za pokretanje mehanizma za otvaranje i zatvaranje vrata/prozora iz stava 1. ovoga člana mora biti lagano.

Primjer oblikovanja kvaka i uvjeti iz stava 1. ovoga člana prikazani su na slici 30. Priloga ove Uredbe.

Član 31.

Šalter

Šalter za osobe u invalidskim kolicima mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) gornju plohu izvedenu na visini od najviše 85 cm, a podgled na visini od najmanje 70 cm, konzolno oblikovan, dubine pristupa od najmanje 50 cm;
- 2) oznaku pristupačnosti prema slici 1.23. Priloga ove Uredbe.

Pristupačnim šalterom za gluhe, nagluhe, slijepce i slabovidne osobe podrazumijeva se šalter uobičajene visine, koji mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) komunikacijsko pomagalo,
- 2) od ulaznih vrata građevine do šaltera postavljena taktilna crta vođenja širine najmanje 40 cm s užljebljenjima u smjeru vođenja,
- 3) oznaku pristupačnosti prema slici 1. Priloga ove Uredbe i to: 1.2., 1.3., 1.4., 1.6 i 1.21.

Primjer šaltera i uvjeti iz stava 1. i 2. ovoga člana prikazani su na slici 31. Priloga ove Uredbe.

Kada se u dvorani nalaze tri ili više šaltera istog tipa poslovanja jedan od tri šaltera mora ispunjavati uvjete pristupačnosti za osobu u invalidskim kolicima, a jedan za gluhe, nagluhe, slijepce i slabovidne osobe.

Kada su posebnim propisima koji uređuju zaštitu u poslovanju gotovim novcem i vrijednostima određeni uvjeti za šaltere, pristupačni šalteri obavezno osiguravaju i ispunjavanje uvjeta tog propisa.

Član 32.

Pult

Pult za osobe u invalidskim kolicima mora biti, odnosno imati:

- 1) izveden najbliže ulazu u prostor i/ili prostoriju u kojoj se usluga pruža,
- 2) postavljen je gornjim rubom na visinu od 80 cm, podgledom na visinu od najmanje 70 cm,
- 3) konzolno je oblikovan s dubinom pristupa od najmanje 50 cm,
- 4) osiguran pristupni prostor od najmanje 120 cm.
- 5) označen oznakom pristupačnosti prema slici 1.23. Priloga ove Uredbe.

Pristupačnim pultom za gluhe, nagluhe, slijepce i slabovidne osobe podrazumijeva se pult uobičajene visine, koji omogućava ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno ima:

- 1) komunikacijsko pomagalo,
- 2) od ulaznih vrata građevine do pulta postavljena taktilna crta vođenja širine najmanje 40 cm s užljebljenjima u smjeru vođenja,
- 3) oznaku pristupačnosti prema slici 1. Priloga ove Uredbe i to: 1.2., 1.3., 1.4., 1.6 i 1.21.

Kada se u dvorani nalaze tri ili više pultova istog tipa poslovanja jedan od tri pulta

mora ispunjavati uvjete pristupačnosti za osobu u invalidskim kolicima, a jedan za gluhe, nagluhe, slijepe i slabovidne osobe.

Član 33.

Induktivna petlja ili transmisijski obruč

Induktivna petlja ili transmisijski obruč ugrađuje se u prostoriji površine veće od 500 m², odnosno u prostoriji koju istovremeno može koristiti više od 100 osoba i u kojoj se govor reproducira putem zvučnika.

Prostorija u kojoj je postavljena induktivna petlja ili transmisijski obruč označava se oznakom pristupačnosti prema slici 1.22. Priloga ove Uredbe.

Član 34.

Oglasni pano

Oglasni pano mora biti postavljen svojim donjim rubom na visinu u rasponu od 120 do 160 cm.

Oglasni pano označava se oznakom pristupačnosti prema slici 1.24. Priloga ove Uredbe.

Član 35.

Orijentacioni plan za kretanje u građevini

Orijentacioni plan za kretanje u građevini mora biti reljefno izrađen te mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta;

- 1) postavljen je horizontalno ili približno horizontalno na visinu od najviše 90 cm odnosno vertikalno ili približno vertikalno na visinu gornjeg ruba do najviše 180 cm,
- 2) postavljen je uz ulaz u građevinu, sadrži informacije na Brailleovom pismu, postavljene na visini 80 do 90 cm od poda,
- 3) od ulaznih vrata građevine do plana postavljena je taktilna crta vođenja širine najmanje 40 cm, s užljebljenjima u smjeru vođenja,
- 4) označen je oznakom pristupačnosti prema slici 1. Priloga ove Uredbe i to: 1.2 i 1.3.

C. UVJETI PRISTUPAČNOSTI JAVNOG PROMETA

Član 36.

Za osiguranje uvjeta samostalnog kretanja osoba umanjениh tjelesnih mogućnosti u javnom prometu služe sljedeći uvjeti pristupačnosti: stanica i peron; parking mjesto; javna pješačka površina; semafor; pješački prijelaz, pješačko ostrvo i raskrsnica.

Član 37. Stanica i peron

Stanica i peron moraju omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) dužinu stanice, odnosno perona najmanje jednaku dužini prometnog sredstva (autobus, tramvaj, trolejbus i voz) koje se zaustavlja na toj stanici, odnosno peronu, a širinu najmanje 200 cm,
- 2) visinu pločnika u nivou ulazne stepenice niskopodnog prometnog sredstva, a iznimno kada su u upotrebi prometna sredstva s visokom prvom stepenicom, pločnik može biti i niži od prve stepenice, ali ne niži od 18 cm ispod nivoa stepenice prometnog sredstva, ako posebnim propisom kojim se uređuju uvjeti za građevine željezničke infrastrukture nije drukčije propisano,
- 3) na stanici (autobusa, trolejbusa i/ili tramvaja) u naselju gdje se izvodi pločnik, na mjesto prvog ulaza u prometno sredstvo izvedenu taktilnu crtu vođenja širine najmanje 40 cm i dužine 150 cm s užljebljenjima okomitim na pravac pruge,
- 4) na stanicama koja se nalaze u neposrednoj blizini građevine u kojoj često borave osobe s invaliditetom taktilnu crtu vođenja postavljenu cijelom širinom pločnika,
- 5) na peronu voza, na udaljenosti 80 cm od ruba perona, čitavom dužinom perona postavljenu taktilnu crtu upozorenja širine 20 cm sa užljebljenjima okomitim na smjer ulaska u voz.

Primjer stanica i perona i uvjeti iz stava 1. ovoga člana prikazani su na slici 32. Priloga ove Uredbe.

Član 38. Parking mjesto

Parking mjesto mora biti smješteno najbliže pristupačnom ulazu u građevinu, te mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) parking mjesto za parkiranje jednog putničkog vozila osobe koja koristi invalidska kolica, kad se ono nalazi u nizu parking mjesta, postavljenim okomito, koso ili uzdužno u odnosu na pločnik, veličine 375 x 500 cm, a prikazano je primjerom na slici 33. Priloga ove Uredbe,
- 2) parking mjesto za parkiranje dva vozila koje koristi invalidna osoba koje se nalazi u nizu parking mjesta okomitom veličine 625 x 500 cm s međuprostorom širine 125 cm, a prikazano je primjerom na slici 34. Priloga ove Uredbe,
- 3) izlaz s parking mjesta na pločnik ukošenim ivičnjakom nagiba najviše 10%, širine najmanje 120 cm,
- 4) površinu parking mjesta izrađenu od materijala koji ne otežava kretanje invalidskih kolica (šljunak, pijesak, zatravnjena površina i sl.),
- 5) oznaku pristupačnosti prema slici 1.25. Priloga ove Uredbe.

Član 39.

Javna pješačka površina

Javna pješačka površina mora biti:

- 1) uzdignuta u odnosu na rub ceste visine najmanje 3 cm, ili razdvojena tipskim elementom, a kada je u nivou ceste razdvojena je ogradom,
- 2) široka najmanje 150 cm,
- 3) sa ostalim pješačkim površinama povezana bez prepreka,
- 4) od prometnice zaštićena ogradom visine 90 cm kada se nalazi u području pojačanog pješačkog prometa (navala ljudi).

Različiti nivoi javne pješačke površine međusobno se povezuju odgovarajućim elementima pristupačnosti za savladavanje visinske razlike u skladu sa odredbama ove Uredbe.

Kada su različiti nivoi javne pješačke površine iz stava 2. ovoga člana povezane pristupačnim liftom ili pristupačnom vertikalno podiznom platformom, obavezno se dodatno povezuju pristupačnim stepeništem.

Sva komunalna oprema (klupe, stolovi, znakovi, rasvjetni stubovi, korpe, držači za bicikl, reklamni pano i sl.) se postavlja uz rub javne pješačke površine, tako da ne predstavlja prepreku za slijepu i slabovidnu.

Kada se uz javnu pješačku površinu predviđa biciklistička staza ili parkiralište, potrebno je izvesti razgraničenje od javne pješačke površine denivelacijom od najmanje 3 cm, zelenom površinom, tipskim elementom ili sl.

Primjer javne pješačke površine i uvjeti iz stava 1. ovoga člana prikazani su na slici 35. Priloga ove Uredbe.

Član 40.

Semafor

Semafor mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) semafor koji se nalazi na prijelazu prometnice s više od dvije prometne trake u istom smjeru ima taktilni plan prijelaza,
- 2) semafor koji se nalazi u području gdje se nalazi građevina u kojoj često borave slijepu i slabovidnu osobu, ima zvučnu signalizaciju,
- 3) kod semafora na raskrsnici, zvučnu signalizaciju postavljenu na semafore jednog prometnog pravca koja se ne preklapa sa zvučnom signalizacijom postavljenu na semafore drugog prometnog pravca,
- 4) zvučnu signalizaciju postavljenu na semaforu koja upozorava samo na promjenu svjetla na semaforu, a ne na intenzitet prometa na prometnici,
- 5) točkastu disperziju zvuka zvučne signalizacije postavljene na semaforu, usmjerenu tako da doziva slijepu ili slabovidnu osobu koja prelazi prometnicu.

Član 41. Pješački prijelaz

Pješački prijelaz mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) prijelaz s trotoara na nivo ceste osiguran ukošenjem ruba uz najveći dopušteni nagib od 10%, širine najmanje 120 cm,
- 2) na ukošenom rubu izvedeno taktilno polje upozorenja čepaste strukture koje završava na crti usporednoj s rubom ceste koja je od njega udaljena za širinu rubnog kamena, ali ne manje od 15 cm, prema primjeru na slici 36. Priloga ove Uredbe,
- 3) u slučaju minimalne visine trotoara od 3 cm, izvedeno taktilno polje upozorenja čepaste strukture širine najmanje 40 cm, prema primjeru na slici 37. Priloga ove Uredbe,
- 4) u slučaju kada je u funkciji prijelaza prometnice izvan raskrsnice, taktilnu crtu vođenja širine najmanje 40 cm s užljebljenjima okomito na prometnicu, izvedenu do ukošenja ruba na prijelazu, a u dužini od najmanje 110 cm prema primjeru na slici 38. Priloga ove Uredbe. Elementi pristupačnosti iz stava 1. ovoga člana primjenjuju se na odgovarajući način na pješačkim prijelazima cestovnog, željezničkog, trolejbuskog i tramvajskog prometa, te biciklističkih staza.

Član 42. Pješačko ostrvo

Pješačke ostrvo mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta:

- 1) izveden u skladu sa članom 41. stav 1. al. 1., 2. i 3. ove Uredbe,
- 2) u slučaju kada se pješačko ostrvo nalazi u nivou ceste ili se njegov nivo na mjestu prijelaza spušta na nivo ceste, tada se on 15 cm od početka i 15 cm od kraja ostrva označava taktilnim crtama upozorenja s užljebljenjima okomitim na smjer kretanja, širine najmanje 40 cm, međusobno povezanim taktilnom crtom vođenja s užljebljenjima u smjeru kretanja širine najmanje 40 cm, prema primjeru prikazanom na slici 39. Priloga ove Uredbe,
- 3) u slučaju kada je pješačko ostrvo povišeno u odnosu na nivo ceste, prijelaz s ceste na pješačko ostrvo izvodi se ukošenjem, prema primjeru prikazanom na slici 40. Priloga ove Uredbe,
- 4) u slučaju kada je ostrvo na mjestu prijelaza spušten na nivo ceste, a na povišenom dijelu se nalazi stanica autobusa, trolejbusa ili tramvaja, obavezno se izvodi ukošenje za pristup stanici, u skladu sa odredbom člana 41. alineja 1. i 2.

Član 43. Raskrsnica

Raskrsnica obavezno sadrži uvjete pristupačnog pješačkog t prijelaza iz člana 41. i pristupačnog otoka iz člaka 42. ove Uredbe.

Na raskrsnici koje se nalazi u području naselja gdje je smještena građevina u kojoj često borave slijepe i slabovidne osobe, pješački prijelaz mora imati pristupačni

semafor sa zvučnom signalizacijom i taktilne crte vođenja širine najmanje 40 cm, s užljebljenjima okomitim na prometnicu. Taktilna crta upozorenja je izvedena do ukošenja ruba na prijelazu, u dužini od najmanje 110 cm, prema primjeru na slici 41. Priloga ove Uredbe.

Kada raskrsluicu nije moguće svladati u istom nivou, izvode se pothodnici ili nathodnici primjenom odgovarajućih elemenata pristupačnosti za svladavanje visinskih razlika prema odredbama ove Uredbe.

III OBAVEZNA PRIMJENA UVJETA PRISTUPAČNOSTI

Član 44.

Građevine javne i poslovne namjene moraju se projektovati i biti izvedene tako da, ovisno o svojoj namjeni, sadrže uvjete pristupačnosti iz sljedećih članova ove Uredbe:

1. građevine trgovačke, ugostiteljske i/ili turističke namjene:

- 1) robna kuća iz čl.: 16., 17., 18., 32., 34. i 35.;
- 2) trgovački i uslužni centar iz čl. 16., 17., 18., 32., 34. i 35.;
- 3) samoposluživanje uslužne površine od 400 m² i više iz čl. 16., 17., 18. i 32.;
- 4) tržnica iz čl.: 16. i 17.;
- 5) caffè bar, kafana i restoran s 80 i više mjesta iz čl.: 16., 17., 18. i 23.;
- 6) disko klub i noćni klub, površine od 400 m² i više iz čl. 16., 17. i 18.;
- 7) turistički informativni centar iz čl. 16. i 17.;
- 8) ured turističke zajednice površine od 200 m² i više iz čl. 16. i 17.;
- 9) putnička agencija površine od 200 m², više iz čl. 16. i 17.;
- 10) zasebno stojeća recepcija iz čl.: 16. i 34.;
- 11) hotel s 50 i više soba (soba/TWC) iz čl. 16., 17.,
- 12) hotel s 50 i više soba sa zajedničkim sanitarnim jedinicama iz čl. 16., 17., 18., 21., 19. (ili 25.), i 34.;
- 13) turističko naselje s 50 i više apartmana iz čl. 16., 17., 22. i 34.;
- 14) kamp za 500 i više gostiju iz čl. 16., 17., 19. (ili 25.), 20. i 34.;
- 15) restoran uz javne ceste iz čl. 16., 17. i 18.;
- 16) hotel s posebnom oznakom - motel uz javne ceste iz čl. 16., 17. i 18.;
- 17) trgovačko-ugostiteljski sadržaj uz benzinske pumpe iz čl. 16., 17., i 18.;

2. građevine poštanske i/ili telekomunikacijske namjene:

- 1) poštanska dvorana za rad sa strankama s manje od tri šaltera ili pulta istog tipa poslovanja iz čl. 16. i
- 2) poštanska dvorana za rad sa strankama s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja iz čl. 16., 17. i
- 3) telekomunikacijski centar za pružanje usluga korisnicima s manje od tri šaltera ili pulta istog tipa poslovanja iz čl. 16. i 17.;
- 4) telekomunikacijski centar za pružanje usluga korisnicima s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja iz čl. 16., 17. i 31.;
- 5) građevina u kojoj se nude telekomunikacijske usluge telefoniranja, faksiranja i

sl. s tri ili više uređaja iz čl. 16., 17. i 28.;

3. građevina za pružanje usluga prometa novcem i druge financijske usluge:

1) poslovnica banke s manje od tri šaltera ili pulta istog tipa poslovanja iz čl. 16., 17. i 28.;

2) poslovnica banke s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja iz čl. 16., 17. i 31.;

3) poslovnica financijskih agencija s manje od tri šaltera ili pulta istog tipa poslovanja iz čl. 16., 17. i 28.;

4) poslovnica financijskih agencija s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja iz čl. 16., 17. i 31.;

4. građevine upravne i slične namjene

1) građevina u kojoj djeluju tijela uprave federacije, kantona i lokalne samouprave, sudske vlasti i pravnih osoba s javnim ovlaštenjima iz čl. 16., 17., 18., 34. i 35.;

5. građevine zdravstveno-socijalne i rehabilitacijske namjene

1) ured službe socijalno-zdravstvene zaštite iz čl. 16., 17., 18., 31., 33., 34. i 35.;

2) apoteka i prodavnica ortopedskih pomagala iz člana 16.;

3) apoteka i prodavnica ortopedskih pomagala s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja iz čl. 16., 17., 31. (ili 32.);

4) ambulanta iz čl. 16., 17., 18., 33. i 34.;

5) dom zdravlja iz čl. 16., 17., 18., 31., 33., 34. i 35.;

6) bolnica iz čl. 16., 17., 18., 19., 21., 24., 25., 31., 34. i 35.;

7) banje iz čl. 16., 17., 18., 19., 21., 24., 25., 31., 34. i 35.;

8) zatvoreni bazen u banjama iz čl. 16., 17., 18., 24., 25., 26., 31. i 34.;

9) otvoreni bazen u banjama iz čl. 16., 17., 18., 24., 25., 26. i 34.;

10) banjska plaža iz čl. 16., 17., 18., 24., 25., 26. i 34.;

11) zatvoreno banjsko kupalište/toplice iz čl. 16., 17., 18., 24., 25., 26., 31., 34. i 35.;

12) javno kupalište iz čl. 16., 17., 18., 24., 25.;

13) dom za starije i nemoćne osobe s 20 i više soba sa zajedničkim sanitarnim jedinicama iz čl. 16., 17., 18., 19. (ili 25.), 21., 31. i 34.;

14) dom za starije i nemoćne osobe hotelskog tipa (soba/TWC) s 20 i više soba iz čl. 16., 17., 19. (ili 25.+18.), 20., 2L, 31. i 34.;

15) dom za starije osobe apartmanskog tipa s 20 i više apartmana iz čl. 16., 17., 22., 31. i 34.;

16) pučka kuhinja iz čl. 16., 17., 18. i 34.;

6. građevine koju učestalo koriste osobe s invaliditetom

1) građevina u kojoj se nalaze poslovne prostorije saveza, društva i/ili udruženja osoba s invaliditetom iz čl. 16., 17., 18., 20., 21., 28., 29., 30., 33., 34. i 35.;

2) ustanova za odgoj i obrazovanje osoba s invaliditetom iz čl. 16., 17., 18., 21., 24., 28., 29., 30., 3L, 32., 33., 34. i 35.;

3) ustanova za rehabilitaciju iz čl. 16., 17., 18., 19., 20., 21., 24., 25., 28., 29., 30., 31., 32., 34. i 35.;

4) ustanova za smještaj osoba s invaliditetom iz čl. 16., 17., 18., 19., 20., 21., 24., 25., 28., 29., 30., 31., 32., 34. i 35.;

7. građevine odgojne i obrazovne namjene

- 1) dječiji vrtić iz članaka: 16. i 17.;
  - 2) škola, ustanova za obrazovanje odraslih osoba, visoko obrazovanje iz čl. 16., 17., 18., 21. i 34.;
  - 3) učenički i studentski dom s 50 i više soba sa zajedničkim sanitarnim jedinicama iz čl. 16., 17., 18., 19. (ili 25.), 20., 21. i 34.;
  - 4) učenički i studentski dom hotelskog tipa (soba/TWC) s 50 i više soba iz čl.16., 17., 19. (ili 25.4-18.), 21. i 34.;
  - 5) studentska apartmanska naselja s 50 i više apartmana iz ci. 16., 17., 22. i 34.;
8. građevine kulturne namjene
- 1) univerzitetska biblioteka iz čl.: 16., 17., 18.,32.,34. i 35.;
  - 2) kulturni centar iz čl.: 16. 17., 18., 34. i 35.;
  - 3) kongresni centar iz čl. 16., 17., 18., 27., 33., 34. i 35.;
  - 4) muzej, galerija, izložbeni prostor površine 300 m2 i više iz čl. 16., 17., 18., 32. i 34.;
  - 5) kino, pozorišta i koncertna dvorana, sa 100 i više mjesta u gledalištu iz čl. 16., 17., 18., 27., 33. i 34.;
9. građevine prometne namjene
- 1) zračna luka iz čl. 16., 17., 18.,31.(ili 32.), 33. i 34.;
  - 2) autobusna i željeznička stanica iz čl.16., 17., 18., 31. ili 32., 33., 34., 37. i 39.;
  - 3) autobuska i tramvajska stanica, željeznički peron iz čl. 34., 37. i 39.;
  - 4) odmorište uz javnu cestu iz čl. 18., 28., 38. i 39.;
  - 5) javno parkiralište iz čl. 38.;
  - 6) javna garaža kapaciteta 300 i više vozila iz čl. 16.. 17., 18. i 38.;
  - 7) pumpa za gorivo iz čl. 16.;
10. građevine sportske i rekreacijske namjene
- 1) sportski teren iz čl. 16., 17., 18. i 24.;
  - 2) sportska dvorana sa 100 i više mjesta u gledalištu iz čl. 16., 17., 18., 24., 25.,27. i 34.;
11. građevine zabavne namjene
- 1) zabavni park iz čl. 16., 17., 18., 34. i 39.;
  - 2) zoološki i botanički vrt iz čl. 16., 17., 18., 34. i 39.;
12. građevine vjerske i sakralne namjene
- 1) obredna dvorana iz čl.16., 17., 33. i 34.;
  - 2) vjerski i dobrotvorni centar iz čl. 16., 17., 18., 21. i 34.;
13. građevine za izvršavanje kazne zatvorom
- 1) zatvor iz čl. 16., 17., 18., 19., 21., i 31.;
  - 2) odgojni zavod iz čl. 16., 17., 18., 19., 20., 21. i 31.;
14. prostori i površine javne namjene
- 1) pješački trg, ulica, staza u parku, dječjem igralištu i na šetalištu iz člana 39.;
  - 2) pothodnik, nathodnik i pješački most iz člana 39.;
  - 3) ulični prijelaz iz čl. 40., 41., 42. i 43.;
15. građevine druge namjene
- 1) sajamski i izložbeni centar iz čl. 16., 17., 18. i 34.;
  - 2) tehnološki park iz čl. 16., 17., 18. i 34.;
  - 3) javni WC iz čl. 16., 17. i 18.;

4) građevina u kojoj je obavezno izvođenje 4 ili više WC jedinica za javnu upotrebu iz čl. 16., 17. i 18.;

5) mrtvačnica i krematorij iz čl. 16., 17. i 34.;

6) javno sklonište iz čl. 16., 17. i 18.

16. sve ostale građevine.

Građevine stambene i stambeno-poslovne namjene moraju se projektovati i biti izvedeni tako da, ovisno o svojoj namjeni, sadrže uvjete pristupačnosti iz sljedećih članova ove Uredbe:

1. stambena građevina iz čl. 16., 17. i 22.;

2. stambeno-poslovna građevina iz čl. 16., 17. i 22. Osim tih uvjeta pristupačnosti u dijelu građevine poslovne namjene mora sadržavati i uvjete pristupačnosti ovisno o namjeni toga poslovnog dijela i to najmanje prema odredbi stava 1. ovoga člana.

Član 45.

U sklopu ulazne recepcije kod sljedećih građevina: doma zdravlja, bolnice, banje, zatvorenog bazena u banji, zatvorenog javno-banjskog kupališta/toplica, doma za starije i nemoćne osobe s 20 i više soba sa zajedničkom sanitarnom jedinicom, doma za starije i nemoćne osobe hotelskog tipa (soba/TWC) s 20 i više soba, doma za starije osobe apartmanskog tipa s 20 i više apartmana, ureda službe socijalno-zdravstvene zaštite za rad sa strankama, institucija za odgoj i obrazovanje osoba s invaliditetom, institucija za rehabilitaciju, institucija za smještaj osoba umanjениh tjelesnih mogućnosti obavezno se izvodi pristupačni šalter.

Član 46.

Sve sobe u bolnici, banjama, te instituciji za rehabilitaciju i smještaj osoba umanjениh tjelesnih mogućnosti moraju se izvesti kao pristupačne.

Obavezni broj pristupačnih soba u domu za starije i nemoćne osobe hotelskog tipa (soba/TWC) i u domu za starije i nemoćne osobe u kojem se nalaze zajedničke sanitarne jedinice, mora minimalno iznositi 10 % + 1 od ukupnog broja soba.

Obavezni broj pristupačnih soba, u đačkom i studentskom domu hotelskog tipa (soba/TWC), te đačkom i studentskom domu u kojima se nalaze zajedničke sanitarne jedinice, minimalno iznosili 5 % + 1 od ukupnog broja soba.

Obavezni broj pristupačnih smještajnih jedinica za osobe u građevinama za izvršenje kazne zatvorom je 5 % + 1.

Član 47.

Obavezni broj pristupačnih WC-a i kupaonica u domu za starije i nemoćne osobe sa zajedničkim sanitarnim jedinicama, određuje se na nivou 10 % + 1 u odnosu na ukupni broj soba.

Obavezni broj pristupačnih WC-a i kupaonica u hotelu, đačkom i studentskom domu u kojima se nalaze zajedničke sanitarne jedinice, određuje se na nivou 2 % + 1 u odnosu na ukupni broj soba.

Član 48.

Kada je u građevini predviđeno zapošljavanje osoba s invaliditetom mora se osigurati pristupačna radna prostorija i pristupačan WC.

Član 49.

Pored građevina iz člana 5. stav 1. tačke 1. ove Uredbe i caffe-bar, kafana i restoran s manje od 80 sjedećih mjesta; disko klub i noćni klub površine manje od 400 m². muzej, galerija, izložbeni prostor površine manje od 300 m²; te kino, kazalište i koncertna dvorana s manje od 100 mjesta u gledalištu, moraju osigurati pristupačnost za svladavanje visinske razlike prema odredbama ove Uredbe i moraju imati pristupačan WC.

Kada je posebnim propisima kojima su propisani uvjeti za obavljanje djelatnosti u građevinama iz stava 1. ovoga člana, dopušteno odstupanje od tih uvjeta u smislu da nije potrebno izvođenje WC-a, tada ne postoji obaveza izvođenja niti pristupačnog WC-a.

Ako je po posebnim propisima iz stava 2. ovoga člana obavezna izvedba samo jednog WC- za žene i muškarce, tada se on izvodi kao pristupačan WC.

U slučaju rekonstrukcije građevine iz stava 1. ovoga člana, urbanističkom saglasnošću može se utvrditi odstupanje od uvjeta pristupačnosti iz toga stava zbog zatečenih uvjeta u građevini ili uvjeta nepristupačnosti javne površine s koje se pristupa u građevinu.

Član 50.

Na javnom parkiralištu i u javnoj garaži izvodi se 5 % +1 pristupačno parking mjesto u odnosu na ukupni broj parking mjesta.

Uz građevinu, odnosno u građevini iz člana 5. ove Uredbe izvodi se 5 % +1 pristupačno parking mjesto u odnosu na ukupni broj parking mjesta.

Član 51.

Unapređenje pristupačnosti građevina

Dijelovi građevina javne i poslovne namjene iz člana 44. stava 1. ove Uredbe koji se rekonstruiraju ili nastaju rekonstrukcijom moraju se projektovati i izvesti tako, da ovisno o svojoj namjeni, sadrže uvjete pristupačnosti propisane tim članom.

Ulazni prostor i komunikacije do dijelova građevina iz stava 1. ovoga člana moraju se prilikom rekonstrukcije projektovati i izvesti tako da sadrže uvjete pristupačnosti iz člana 16. i 17. ove Uredbe.

St. 1. i 2. ovoga člana odnosi se i na građevine koje će nakon namjeravane rekonstrukcije postati građevine iz člana 44. stava 1. ove Uredbe, te na poslovne dijelove stambeno-poslovnih građevina koji imaju veličinu, odnosno kapacitet zgrade poslovne namjene iz člana 44. stava 1. ove Uredbe ili će tu veličinu, odnosno kapacitet imati nakon namjeravane rekonstrukcije.

Čl. 45., 46., 47., 48., 49. i 50. ove Uredbe primjenjuje se i na rekonstrukciju građevina iz tih članova.

Odredbe ovoga člana primjenjuju se i u slučaju izmjene i/ili dopune odobrenja za građenje za navedene građevine.

Član 52.

Iznimno odstupanje od propisanih uvjeta pristupačnosti Ako se pri rekonstrukciji građevine kulturno-historijskog naslijeđa ne mogu osigurati propisani uvjeti pristupačnosti a da se ne naruši autentično spomeničko svojstvo kulturnog dobra, dopušteno je iznimno odstupiti od propisanih uvjeta pristupačnosti, uz prethodno pribavljenu saglasnost nadležne institucije za zaštitu kulturno-historijskog naslijeđa.

Član 53.

U dijelovima naselja i pojedinim građevinama za koje je utvrđena zaštita u skladu sa posebnim propisima iz područja zaštite prirode neće se primijeniti odredbe ove Uredbe, ako bi se njihovom primjenom ugrozili ciljevi propisane zaštite.

U slučajevima iz stava 1. ovoga članka kao zamjena za uvjete pristupačnosti za svladavanje visinske razlike, obavezno se koriste montažno-demontažni i drugi uređaji koji ne ugrožavaju ciljeve propisane zaštite.

IV OBAVEZAN SADRŽAJ PROJEKATA

Član 54.

Projekti građevina iz člana 5. ove Uredbe, moraju sadržavati prikaz tehničkih rješenja kojima se uvjeti pristupačnosti primjenjuju za osiguranje pristupačnosti građevina, te prikaz tehničkih rješenja za jednostavno prilagodljive stanove (u daljnjem tekstu: tehnička rješenja).

Tehnička rješenja iz stava 1. ovoga člana prikazuju se, ovisno o nivou razrade projekta, na odgovarajući način u idejnom projektu, glavnom projektu i izvedbenom projektu građevine.

Član 55.

Sadržaj idejnog projekta

U idejnom projektu građevine tehnička rješenja prikazuju se tehničkim opisom i nacrtima.

Tehnički opis, ovisno o vrsti građevine, osobito sadrži:

- 1) opis prostora građevine u kojoj se osigurava pristupačnost, te opis prostora i površine javnog prometa i njihovu povezanost,
- 2) tehničke i funkcionalne podatke o arhitektonskim i građevinskim rješenjima koja

osiguravaju pristupačnost,

3) opis i funkciju građevinskih i drugih proizvoda, instalacija i opreme ugrađenih u svrhu osiguranja pristupačnosti, te načina ugradnje odnosno priključenja.

Tehnički opis stambene zgrade, osim sadržaja iz stava 2. ovoga člana, sadrži i opis jednostavne prilagodbe najmanje jednog stana.

Nacrti za građevine stambene i stambeno-poslovne namjene posebno sadrže:

1) situaciju s oznakom pristupačnog parkirališnog mjesta i drugih propisanih elemenata za osiguranje pristupačnosti prilaza građevini,

2) tlocrte karakterističnih etaža, presjeke i fasade, s detaljnim prikazom svakog tlocrta različitog prilagođenog stana i ucrtanim pristupačnim komunikacijama kojima se osigurava pristup osobama umanjnih tjelesnih mogućnosti do tih stanova, shemu instalacija i ugradnje opreme vezane za pristupačnost.

Nacrti za građevine javne i poslovne namjene, ovisno o vrsti građevine, naročito sadrže:

1) situaciju s oznakom pristupačnog parking mjesta i drugih propisanih elemenata za osiguranje pristupačnosti prilaza građevini,

2) druge nacрте potrebne za određenu vrstu građevine, s ucrtanim ili označenim prostorijama, prostorima, komunikacijama i drugim dijelovima građevine namijenjenim kretanju, boravku ili radu osoba umanjnih tjelesnih mogućnosti, te drugim uvjetima bitnim za osiguranje pristupačnosti.

Član 56.

Sadržaj glavnog projekta

U glavnom projektu građevine tehnička rješenja prikazuju se u pojedinim dijelovima projekta:

1) arhitektonskom projektu,

2) građevinskom projektu,

3) elektro i mašinskom projektu projektu instalacija vode i odvoda ako tehničko rješenje pristupačnosti uključuje ugradnju posebnih uređaja namijenjenih osobama umanjnih tjelesnih mogućnosti.

Podaci o građevini, odnosno njezinom dijelu, tehnička rješenja kojima se osigurava ispunjavanje propisanih zahtjeva, ovisno o vrsti projekta, sadržani su u tehničkom opisu, odgovarajućim proračunima, te po potrebi u programu kontrole i osiguranja kvalitete, posebnim tehničkim uvjetima i dr.

Tehnički opis, ovisno o vrsti građevine, sadrži, podatke o tehničkim rješenjima, radovima, ugrađenim građevinskim i drugim proizvodima, konstrukciji, instalacijama i opremi kojima se osigurava ispunjavanje propisanih uvjeta pristupačnosti, podatke iz elaborata, studija i podloga koji su od utjecaja na ispunjavanje zahtjeva pristupačnosti.

Tehnički opis za građevinu stambene i stambeno-poslovne namjene, naročito sadrži:

u arhitektonskom projektu:

1) opis prostornog i oblikovnog rješenja, kao i radova kojima se osigurava pristupačnost,

2) opis građevinskih dijelova uključenih u tehničko rješenje pristupačnosti obzirom na građevinske i druge proizvode (opis završne obrade površina, protukliznost i sl.),

3) opis završnih radova i način ugradnje građevinskih i drugih proizvoda u vezi s pristupačnošću;
u građevinskom projektu:

1) opis dijelova konstrukcije uključenih u tehničko rješenje pristupačnosti obzirom na građevinske i druge proizvode,

2) ukoliko se smatra potrebnim, statički proračun dijelova konstrukcije uključenih u tehničko rješenje pristupačnosti obzirom na građevinske i druge proizvode;
u elektro, mašinskom projektu, projektu instalacija vode i odvoda:

1) opis zahvata i radova koje je potrebno provesti pri prilagođavanju stambenih i stambeno-poslovnih objekata,

2) opis mehaničke i elektro opreme kojom se obezbjeđuje pristupačnost, opis instalacija i njihove funkcije, te opis načina priključenja (lifta, platforme i dr.).

Tehnički opis za građevinu javne i poslovne namjene, naročito sadrži:
u arhitektonskom projektu:

1) opis prostornog i oblikovnog rješenja kojim se osigurava pristupačnost osobama umanjnih tjelesnih mogućnosti u prostore građevine namijenjene njihovom kretanju, boravku ili radu,

2) opis građevnih dijelova uključenih u tehničko rješenje pristupačnosti obzirom na građevne i druge proizvode (opis završne obrade površina; protukliznost i sl.),

3) opis završnih radova i način ugradnje građevinskih i drugih proizvoda u vezi s pristupačnošću,

4) opis funkcionalnog i oblikovnog rješenja svih elemenata uređenja vanjskih prostora za omogućavanje pristupačnosti;

u građevinskom projektu:

1) opis dijelova konstrukcije uključenih u tehničko rješenje pristupačnosti obzirom na građevne i druge proizvode;

2) ukoliko se smatra potrebnim, statički proračun dijelova konstrukcije uključenih u tehničko rješenje pristupačnosti obzirom na građevinske i druge proizvode;

U elektro i mašinskom projektu i projektu instalacija vode i odvoda,:

1) opis zahvata i radova koje je potrebno izvesti pri prilagođavanju objekata javne i poslovne namjene,

2) opis mehaničke i elektro opreme kojom se obezbjeđuje pristupačnost, opis opreme instalacija i njihove funkcije, opis načina priključenja (lifta, vertikalno podizne platforme, koso podizne sklopive platforme i dr.).

Proračuni, ovisno o vrsti građevine, obavezno sadrže dokaze o ispunjavanju propisanih uvjeta.

Proračun za građevinu stambene i stambeno-poslovne namjene, sadrži:
u arhitektonskom projektu:

1) proračun dužine pristupnih kosina s iskazanim uzdužnim i poprečnim nagibom;
u građevinskom projektu:

1) proračun dijelova nosive konstrukcije uključenih u rješenja pristupačnosti;
u elektro, mašinskom projektu, projektu Instalacija vode i odvoda:

\) proračun instalacija za elektro i mašinske dijelove opreme namijenjene osobama umanjnih tjelesnih mogućnosti.

Proračun za građevinu javne i poslovne namjene, sadrži:

u arhitektonskom projektu:

- 1) proračun dužine pristupnih kosina s iskazanim uzdužnim nagibom - enterijerski,
- 2) proračun kapaciteta elemenata pristupačnosti (broj korisničkih mjesta za osobe umanjnih tjelesnih mogućnosti) vezanih za namjenu građevine,
- 3) proračun uzdužnih i poprečnih nagiba pješačkih staza i putova te dužine pristupnih kosina s iskazanim uzdužnim i poprečnim nagibom - eksterijerski;

u građevinskom projektu:

- 1) proračun dijelova nosive konstrukcije uključenih u rješenja pristupačnosti; u elektro, mašinskom projektu, projektu instalacija vode i odvoda:

1) proračun instalacija za elektro i mašinske dijelove opreme namijenjene osobama umanjnih tjelesnih mogućnosti. Nacrta, ovisno o vrsti građevine, u prikladnom mjerilu obavezno prikazuju tehnička rješenja pristupačnosti na situaciji, tlocrtima i presjecima, te visinskim položajima propisanih elemenata pristupačnosti iz ove Uredbe, sa uključenim shemama instalacija i ugradnje opreme.

Nacrta za građevinu stambene i stambeno-poslovne namjene sadrže:

- 1) situaciju u odgovarajućem mjerilu, s naznačenim tlocrtom propisanog broja pristupačnih parking mjesta, te s tlocrtom pristupačne komunikacije od javne pješačke površine do pristupačnog ulaza u građevinu,
- 2) tlocrte, presjeke i fasade karakterističnih etaža stambenih i stambeno-poslovnih građevina, s ucrtanim ili označenim pristupačnim komunikacijama kojima se osigurava pristup osobama umanjnih tjelesnih mogućnosti do prilagođenih stanova, a u skladu sa odredbom stava 2. člana 44. ove Uredbe,
- 3) shemu instalacija i ugradnje opreme vezane za pristupačnost;

Nacrta za građevinu javne namjene i poslovne namjene sadrže:

- 1) situaciju u odgovarajućem mjerilu, s naznačenim tlocrtom propisanog broja pristupačnih parking mjesta, te s tlocrtom pristupačnih komunikacija od javne pješačke površine do pristupačnog ulaza u građevinu,
- 2) tlocrte, presjeke i visinske položaje svih propisanih elemenata pristupačnosti za svaku vrstu građevine u skladu sa odredbom stava 1. člana 44. ove Uredbe,
- 3) shemu instalacija i ugradnje opreme vezane za pristupačnost.

Član 57.

Sadržaj izvedbenog projekta

Razrada tehničkih rješenja za ispunjavanje propisanih uvjeta iz ove Uredbe sadržana je u pojedinim dijelovima projekata, koji posebno sadrže:

u arhitektonskom projektu:

- 1) tlocrte svih prostora namijenjenih kretanju, boravku i radu osoba umanjnih tjelesnih mogućnosti, s relevantnim kotama koje dokazuju osiguranje pristupačnosti,
- 2) detalje svih elemenata pristupačnosti propisanih ovom

Uredbom;

u građevinskom projektu:

- 1) proračun dijelova konstrukcije uključenih u rješavanje pristupačnosti;
- 2) plan oplata dijelova konstrukcije uključenih u rješavanje pristupačnosti,
- 3) nacрте armature, s naznakom količina za dijelove konstrukcije uključenih u rješavanje pristupačnosti;

u elektro, mašinskom projektu, projektu instalacija vode i odvoda:

- 1) proračun elektro instalacija namijenjenih za potrebe osiguranja pristupačnosti;
- 2) detalje instalacija i opreme ugrađenih za potrebe osiguranja pristupačnosti.

Član 58.

Kontrolu/reviziju projekata iz čl. 55. do 58. ove Uredbe vrši pravna osoba koja posjeduje ovlaštenje za projektovanje, odnosno pravna osoba koja je registrovana za poslove projektovanja u skladu sa važećim zakonskim propisima, a koja nije učestvovala u izradi projekata.

Kontrolor/revident ovjerava svaki propisano uvezani dio projekta sa unutrašnje strane projekta štambiljem za ovjeru kontroliranog projekta (u daljnjem tekstu: štambilj) u kojem je utisnut pečat kontrolora i potpis, ako je projekat izrađen u skladu sa odredbama ove Uredbe.

Štambilj veličine 130x75 mm za ovjeru kontroliranog projekta prema obrascu u prilogu sadrži:

- 1) izjavu daje projekat izrađen u skladu sa ovom Uredbom,
- 2) naziv pravnog lica - kontrolora/revidenta,
- 3) broj, mjesto i datum i
- 4) pečat i potpis pravnog lica-kontrolora/revidenta.

OVAJ PROJEKAT JE IZRAĐEN U SKLADU SA UREDBOM O PROSTORNIM STANDARDIMA, URBANISTIČKO - TEHNIČKIM UVJETIMA I NORMATIVIMA ZA SPRJEČAVANJE STVARANJA ARHITEKTONSKO-URBANISTIČKIH PREPREKA ZA OSOBE SA UMANJENIM TJELESNIM MOGUĆNOSTIMA

Naziv pravnog lica - kontrolora/revidenta

Broj: _____

Mjesto i datum _____

Pečat pravnog lica - kontrolora/revidenta i potpis

V NADZOR NAD PROVEDBOM OVE UREDBE

Član 59.

Nadzor nad provođenjem odredaba ove Uredbe vrši nadležna federalna i kantonalna uprava za inspeksijske poslove.

VI KAZNENE ODREDBE

Član 60.

Novčanom kaznom u iznosu od 7.000,00. KM kaznit će se pravna osoba koja u roku iz članom 65. st. 1. i 2. ne izvrši prilagodavanje svih javnih i drugih izgrađenih površina za potrebe osoba sa umanjnim tjelesnim mogućnostima.

Za prekršaj iz stava 1. ovoga člana kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM.

Fizička osoba - vlasnik građevine kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM za prekršaj iz stava 1. ovoga člana.

Član 61.

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba registrirana za poslove projektovanja ako se: u toku građenja utvrdi da zbog nedostataka u projektu ili zbog neusklađenosti pojedinih projekata nije u propisanoj mjeri omogućen nesmetan pristup, kretanje, boravak i rad osobama sa umanjnim tjelesnim mogućnostima u građevinama javne i poslovne namjene, te poslovnim dijelovima građevina stambenoposlovne namjene.

Član 62.

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba u svojstvu izvođača ako:

- radove ne izvodi u skladu sa projektom tako da osobama sa umanjnim tjelesnih mogućnosti ne osigurava nesmetan pristup, kretanje, boravak i rad u građevinama javne i poslovne namjene.

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM kaznit će se za prekršaj iz stava 1. ovoga člana voditelj radova.

Član 63.

Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM kaznit će se pravna osoba kao vlasnik građevine ako u građevini ne održava propisane uvjete pristupačnosti i smanjuje uvjete za upotrebu pomagala osoba s umanjnim tjelesnim mogućnostima.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 KM kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi vlasniku ili korisniku građevine ako u građevini ne održava propisane uvjete pristupačnosti i smanjuje uvjete za upotrebu pomagala osoba s umanjnim tjelesnim mogućnostima.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM kaznit će se fizička osoba kao vlasnik građevine ako u građevini ne održava propisane uvjete pristupačnosti i smanjuje uvjete za upotrebu pomagala osoba s umanjnim tjelesnim mogućnostima.

VII PRELAZNEI ZAVRŠNE ODREDBE

Član 64.

Na osnovu glavnog projekta u kojemu je tehničko rješenje pristupačnosti građevine dato prema odredbama Uredbe o prostornim standardima, urbanističko-tehničkim uvjetima i normativima za sprječavanje stvaranja arhitektonsko-urbanističkih prepreka za osobe sa umanjenim tjelesnim mogućnostima ("Službene novine Federacije BiH", broj 10/04) izdaće se odobrenje za građenje, ako je zahtjev za izdavanje log odobrenja zajedno s glavnim projektom podnesen do dana stupanja na snagu ove Uredbe.

Član 65.

Građevine javne i poslovne namjene moraju ispuniti uvjete pristupačnosti propisane ovom Uredbom u roku od dvije godine od dana njenog stupanja na snagu.

Osim građevina iz stava 1. ovoga člana, stubišta u vanjskom prostoru namijenjena javnoj upotrebi moraju ispuniti uvjete pristupačnosti propisane članom 11. stavom 1., al. 5. i 12. ove Uredbe u roku od jedne godine od dana njenog stupanja na snagu.

Član 66.

Sredstva za realizaciju odredaba ove Uredbe za prostore i građevine osiguravaju njihovi vlasnici koji mogu biti pravne i fizičke osobe.

Član 67.

Stupanjem na snagu ove Uredbe prestaje da važi Uredba o prostornim standardima, urbanističko-tehničkim uvjetima i normativima za sprečavanje stvaranja svih barijera za osobe sa umanjenim tjelesnim sposobnostima ("Službene novine Federacije BiH", broj 10/04).

Član 68.

Ova Uredba stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

V broj 502/09
16. jula 2009. godine
Sarajevo

Premijer
Mustafa Mujezinović, s.r.